

Bakalářská práce – posudek školitelky

Helena Budilová:

Současné reprodukční chování rwandské populace

Předkládaná bakalářská práce má celkem 86 číslovaných stran (138 148 znaků) včetně povinných úvodních stránek, 5 strany tvoří přílohy. Cílem práce je charakterizovat současné reprodukční chování ve Rwandě, a to především v souvislosti s historickými událostmi (genocida), programy plánovaného rodičovství a vybranými faktory jako je náboženství nebo dosažené vzdělání. Rwanda patří nejen demograficky, ale i z pohledu ekonomie a dalších oborů mezi nejzajímavější populace světa, jedná se o téma stále atraktivní, výhodou je, že i datová základna se stále zlepšuje a tím i možnosti analýzy.

Autorka čerpala především ze šetření Demographic and Health Surveys (DHS), ale využívá i další zdroje. Na úroveň bakalářské práce je nadstandardní zpracování rešerše literatury i množství prostudovaných a využitých zdrojů. Z nich vychází také zformulované výzkumné otázky. Osobně považuji za zdařilé využití také kvalitativního šetření ve formě realizovaných rozhovorů s místními obyvateli – ačkoli nepředstavuje základ jakékoli analýzy (a kvantitativní údaje z něj použité je třeba brát s rezervou), uváděné informace vhodně a netradičním způsobem doplňují a konkrétními příběhy dokreslují prezentované kvantitativní charakteristiky.

Ve třetí kapitole autorka představuje klíčové ukazatele vztahující se především k úrovni porodnosti a plodnosti, které jsou v dalším textu využity. Bohužel z textu nepovažuji za dostatečně jasné, které hodnoty ukazatelů byly převzaty z citovaných zdrojů a které autorka počítala samostatně. Čtvrtá kapitola pak čtenáře uvádí do historického a socioekonomického kontextu. Především v oblasti popisu životní úrovně využívá autorka i méně známých ukazatelů, které jednoduchým způsobem vysvětluje a prezentuje čtenáři. Osobně pak oceňuji doplnění údajů ze statistik a oficiálních či odborných publikací osobními zkušenostmi a názory respondentů ve zmíněném kvalitativním šetření. Zajímavým bodem textu je mj. zamyšlení nad rozdílnými dopady rodinné politiky nebo historických událostí na muže a na ženy.

Pátá kapitola je zacílena na koncepty demografické revoluce a demografické dividendy v souvislosti se Rwandou, až šestá se zaměřuje na hlavní téma práce, tedy zhodnocení reprodukčního chování ve Rwandě. Autorka popisuje minulý vývoj porodnosti a plodnosti, regionální rozdíly, vývoj a přístup populační politiky a věnuje se také dalším faktorům majícím na úroveň plodnosti vliv (vzdělání, náboženství apod.).

Souhrnně lze konstatovat, že práce přináší poměrně netradiční pojetí tématu. Vlastní analytický přínos autorky (tedy vlastní praktická demografická analýza) je spíše upozaděna, velká část textu pochází z rešerše odborné literatury, publikovaných studií nebo zpracovaných statistik (což u bakalářské práce nepovažuji za problém). Na druhou stranu právě práce s literaturou a odbornými zdroji je v předkládané práci na vysoké úrovni, i když v některých částech textu autorka pojímá téma poměrně široce, až by se dalo říci, že od hlavního tématu odbíhá (vždy se k němu ale nakonec zase vrací). Již bylo zmíněno vlastní kvalitativní šetření, které je na některých místech práce využito a uváděné údaje zajímavým způsobem dokresluje. I díky němu je výsledný text relativně čtivý a poutavý, ačkoli není prost některých překlepů, stylistických či gramatických chyb.

Ani z hlediska formálního není text zcela bez chyb – na str. 41 zůstal v textu odkaz na Graf 1 místo Obr. 11, v dalším textu je pak chybné odkazování na čísla obrázků, na některých místech nejsou dodržena formální pravidla pro kvalifikační práce, v kapitole 6 je chybné číslovaní podkapitol apod.

Navzdory uvedeným více či méně významným nepřesnostem osobně oceňuji samostatnost autorky u zpracování předkládané práce, a především pak její zaujetí a rozhled ve zpracované tématice. Z textu je patrný zájem o téma, autorka u jeho zpracování projevila značnou iniciativu a nepochybně má potenciál na předloženou práci v budoucnu úspěšně navázat.

Jak již bylo řečeno, zpracování tématu považuji za netradiční, plně odpovídající aktivnímu a zaujatému přístupu autorky, který možná i sám o sobě vedl k formálním nedostatkům, které celkové vyznění práce bohužel z části poznamenávají. Navzdory jim autorka prokázala schopnost samostatné odborné práce a předložený text splňuje nároky běžně kladené na tento typ prací, z toho důvodu předloženou bakalářskou práci **doporučuji k obhajobě**.

V Praze dne 25. 8. 2020

RNDr. Klára Hulíková Tesárková, Ph.D.
Vedoucí práce